

Je již něco zajímavého ve WAP prostoru?

Příliš sexy utrácet za to

Určitě jste si již povšimli nové masivní kampaně EuroTelu. Několik chlapců a dívek s více či méně unylými výrazy ve tváři se nás z mnoha billboardů snaží přesvědčit, že čas ušetřený díky novým možnostem WAP určitě zúročí jinak. Jaká je však realita?

Aby nedošlo k mýlce, nevlastním obyčejný mobil, natož WAP mobil, ale kolem se šíří takové nadšení z této nové technologie, že musím nějak zareagovat. Vzít ji na vědomí a zkoumat možnosti, jak ji osobně využít, nebo ji prozatím ignorovat a opatrně počkat, až se viditelněji prosadí. Třetí možnost, že tak jako mnoho dřívějších nadějných internetových technologií se po počátečním vzestupu neosvědčí a skončí v propadlišti "internetových dějin", asi nenastane. Evropa internetově za USA zaostává, ale zřetelně vede v mobilní komunikaci. Tento náskok se stává určitou výhodou a skýtá naději, že alespoň v oblasti mobilního internetu bude Evropa hrát nějakou dobu první housle. To této technologii přidává na důležitosti. Pokusme se společně zamyslet, zda stojí za to osobně do ní již nyní investovat čas, pracovní energii a příslušné finanční prostředky.

Dejme tedy na váhu argumenty pro a argumenty proti. Je nesporné, že mobilní telefonie poskytuje alternativní komunikační prostředky pro přístup k počítačovým sítím, a tedy i k internetu. Tyto komunikační prostředky mají některé příjemné specifické vlastnosti, zejména bezdrátovost a snadnou přemístitelnost. V současné době jsou kapacitně omezené, pracují s rychlostmi 9,6 kbit/s a 14,4 kbit/s. Připravuje se však jejich podstatné zrychlení.

Rovněž soubor mobilních terminálů je značně omezený a jednotlivé terminály jsou dosti drahé, i když ve srovnání s počítačovými podstatně levnější. Pokud se týče provozu, cena wapové komunikace je 2 Kč za minutu (bez DPH) s platností po celých 24 hodin. Tato cena se sice zdá relativně příznivou, ale srovnáme-li ji s cenami platnými ve veřejné telefonní síti, například s tarifem Internet 2000, vidíme, že i v případě krátkých relací, které mají ještě internetový provozní smysl, je wapový provoz dražší. Rozdíl se ještě více zvětšuje s prodlužováním relace a jejím posunem do doby velmi slabého místního telefonního provozu.

Tedy WAP je jednoznačně výhodný pouze v případech, kdy je jediným možným řešením přístupu k internetu, případně k síťové aplikaci požadující mimořádnou pohotovost a rychlost reakce, a kdy tento přístup není dosažitelný jinými, levnějšími připojovacími technologiemi. Takovými aplikacemi mohou být např. důležité a naléhavé obchodní transakce, například obchody na burze, nutná práce s internetem v izolovaném prostředí apod.

V této souvislosti nelze ani jednoznačně odmítnout myšlenku vybavovat mobilní telefony účinnějšími prostředky, které by více přiblížily vstupní a výstupní možnosti WAP terminálů standardním počítačovým terminálům, a to s respektováním malých rozměrů, nízké váhy a malé energetické spotřeby. Tedy nejen mobilní telefon s malým displejem, ale i mobilní telefon s malým počítačem. Sice by se pravděpodobně cena WAP terminálů zvětšila, zato by se ale rozšířily jejich funkční možnosti.

Potenciálními uživateli WAP technologie mohou být lidé, kteří jsou již k internetu připojeni jinými způsoby, a tudíž mají i určité zkušenosti s jeho využíváním. Druhými potenciálními uživateli mohou být ti, kteří ještě k internetu připojeni nejsou, a WAP tedy bude jejich prvním prostředkem kontaktu se sítí sítí. Těm samozřejmě budou chybět zkušenosti a zpočátku nebudou pravděpodobně schopni postřehnout a uvědomit si všechny možnosti a příležitosti, které jim internet nabízí. Práce s WAP svou omezenou internetovou funkcí k překonání těchto problémů asi výrazně nepřispěje. Tím spíše, nebudou-li informační zdroje, ke kterým nám WAP umožní přístup, bohaté a uživatelsky zajímavé. Nelze tedy dost dobře kalkulovat s myšlenkou, že rozvoj WAP technologie přispěje k podstatnému rozšíření počtu uživatelů internetu. Domnívám se, že povede spíše k obohacení aplikačních možností pro již existující uživatele internetu. Zásadní však je, co jim WAP prostor nabídne a poskytne.

Je velmi sympatické, že naše nejvýznamnější webové servery začaly připravovat alespoň části svých informačních obsahů pro WAP přístup. Jejich příklad inspiroval i některé autory osobních webových prezentací. Ti pak začali vytvářet i wapové verze těchto prezentací. Podobným snahám vycházejí vstříc i servery propůjčující bezplatně nebo i komerčně webový prostor. Poskytují ho nejen pro wapové struktury, ale nabízejí i vhodné prostředky pro jejich realizaci. Příkladem může být server Freewap.cz, který na adrese www.freewap.cz nabízí neomezený WAP prostor s on-line VML generátorem pro tvorbu zdrojového kódu WAP prezentace.

Současným hitem je bezesporu projekt MOBIL JUICE. Podrobnosti o něm může čtenář nalézt na adrese www.mobiljuice.cz. Pokud je bude studovat, tak ho předem lituji. Prezentace je řešena

tak, že je skoro nemožné jednoduchým způsobem si zkopírovat informace ze serveru na svůj lokální disk a pak si je v klidu off-line přečíst, případně vytisknout. Skoro bych řekl, že jde o výstavní příklad, jak by webová prezentace neměla vypadat. Řešení je viditelně přetechnizované na úkor funkčnosti.

Co je tedy MOBIL JUICE? Jde o komplex WAP služeb, který EuroTel začal nabízet. Pro jejich využívání jsou doporučovány mobily Nokia 7110, Ericsson R320s, Motorola Talkabout T 2288 a Siemens C35i. Zájemcům stačí nechat si aktivovat tuto službu na WAP telefonu a ten příslušně nastavit. Po dobu tří měsíců, od června do srpna, získají zákazníci měsíčně 60 minut, kdy mohou využívat služby MOBIL JUICE zdarma.

Protože nehodlám kupovat zajíce v pytli, tedy jeden z výše uvedených mobilů, a zakupovat si příslušné WAP služby, hledal jsem nástroje, jak bych chod těchto služeb vyzkoušel přes normální internetový terminál, připojený k internetu vytáčenou telefonní linkou. Na českém internetu se nabízí řada WAP prohlížečů umožňujících zhlédnout a zkontrolovat WAP prezentaci i bez WAP mobilního zařízení. Většinou mi nevyhovovaly, buď proto, že simulovaly výstup na displej mobilu, nevhodný pro archivaci, nebo proto, že měly potíže s kódováním češtiny. Nakonec jsem našel jako freeware Klondike WML Browser a na adrese <http://webcab.de/fetchpage.htm> službu Fetchpage. S nimi jsem pak vyzkoušel WAP strukturu projektu MOBIL JUICE, která začínala pro verzi v českém jazyce na adrese <http://wap.mobiljuice.cz/en/index.wml>. Hlavní dokument měl strukturu znázorněnou nezávazně do hloubky dvě tabulkou 1.

Naznačená struktura pokračuje i v dalších úrovních, jak je to znázorněno například u Juice Hledání, v případě Hledej ve Wapu (obsahuje odkazy na několik světových WAP vyhledávačů) a Wap odkazů (členěných do tematických seznamů s odkazy na WAP prezentace firem). Některé funkce nešlo v simulačním režimu vyzkoušet, u některých byly poznámky, z kterých bylo možné se domýšlet, že funkce bude teprve uvedena do provozu.

Aby bylo možné posoudit, zda se MOBIL JUICE podstatně odlišuje od některých dalších WAP serverů, seznámil jsem se ještě s prezentacemi známých katalogových WAP serverů U Zdroje (<http://wap.uzdroje.cz>), Centrum (<http://wap.centrum.cz>) a Atlas (<http://wap.atlas.cz>). Podobně jako v případě MOBIL JUICE jsem zjišťoval, co obsahují. Výsledky simulací jsou uvedeny v tabulkách 2, 3 a 4. Platí pro ně stejná poznámka jako pro tabulku 1. Musím uznat, že zahrnují dost atraktivní informace, a dovedu si živě představit, jak například při cestě vlakem nebo na chatě, kde nemám klasické připojení k internetu, mobil nedám z ruky a pořád od něho budu něco chtít. Také si dovedu představit množství provolaných korunek, zvláště kdybych se tak bavil několik hodin.

Podívejme se, co k používání a rozšiřování WAP říkají profíci, kteří se živí analýzami a průzkumy. Speciálně pan Clive Savage z britské pobočky renomované firmy Forrester Research. Podle jeho názoru a samozřejmě i názoru dalších spolupracovníků čeká Velkou Británii dvouleté období raketového růstu mobilních telefonů. Přitom se předpokládá, že WAP bude jejich samozřejmým vybavením. Do roku 2005 má počet využívaných mobilních telefonů dosáhnout 41 milionů kusů. V této souvislosti se kalkuluje s tím, že uživatelé internetu mající WAP mobil se zařadí do jedné ze dvou skupin. Do skupiny uživatelů s multipřístupem k internetu, nebo do skupiny s přístupem pouze přes WAP telefon. Multipřístup bude zahrnovat připojení prostřednictvím osobního počítače, případně prostřednictvím digitální televize. V této souvislosti se předpokládá, že počítač bude hrát dominantní roli při složitějších obchodních transakcích, při prohlédávání a vyhledávání informací. Pracovníci firmy Forrester Research odhadují, že v roce 2005 bude skupinu s multipřístupem k internetu tvořit 28 milionů Britů. Druhá skupina se rozroste z předpokládaných čtyř milionů v roce 2002 na 12 milionů v roce 2005. Vyslovuje se názor, že tato skupina bude v důsledku mobilního monopřístupu k internetu málo síťově zkušená a znalá, což bude na překážku jejímu efektivnímu využívání možností nabízených soudobým e-byznysem.

Tak jsem se se zahraniční pomocí dopracoval k závěru. Pokud si koupím mobil, tak hlavním důvodem jistě nebude potřeba používat ho pro spojení s internetem, pro práci s "mobil džusem". Přestože WAP telefon může být hezkou hračkou, budu se spoléhat i nadále na svůj věrný PC. Všem fandům wapové technologie pak přeji mnoho úspěchů a navíc plné kapsy dvoukorun na zaplacení proteléfonovaných minut.

Vladimír Vrabc, vrabc@mujweb.cz